

VÁRPALOTAI NADJÓ

AZ MSZMP VESZPRÉM MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI TANÁCS LAPJA

XVII. évfolyam — 62. szám.

ÁRA 60 FILLER

Kedd, 1961. március 14.

Újabb részletek a negyedik szputnyik-űrhajó útjáról

Szovjet tudósok cikkei

Moszkva, március 12. Csernuska vizsataése a Földre valóban ünnepi eseménye a szovjet tudománynak. Azt bizonyítja, hogy

a szovjet szakértők ma már abban a helyzetben vannak, hogy a jelenlegihez hasonló űrhajó-szputnyikot bármikor vissza tudnak téríteni a Földre. Márpedig minden szakértő egyetért abban, hogy éppen az ilyen, a szputnyikok a legalkalmasabbak az ember első, rövid ideig tartó űrutazásának lebonyolítására. A negyedik szputnyik-űrhajó berendezési kiforrotlanul működik, amelynek feladata volt, hogy a hermetikusan bezárt normális életfeltételeket biztosítson.

A kabin belsejében a légnyomás 760-770 milliméter volt, tehát teljesen megfelel a földi légnyomásnak. A hőmérséklet plusz 16-20 fok között mozgott, így Csernuska

kellemes szobahőmérsékleten tette meg útját. A levegő nedvességtartalma 37-40 százalék volt.

Az ilyen feltételek tehát alaposan megkönnyítették a kísérleti állatoknak az űrutazás szokatlan körülményeinek elviselését. A megadott sorrendben léptek működésbe a legkülönbözőbb szerkezetek, amelyek először is leválasztották a szputnyik-űrhajót a hordozórakéta utolsó fokozatáról, majd kinyitották az antennákat, bekapcsolták a szputnyik irányító berendezéseit, s a leszállás időszakában folyamatosan működtették az automatikus műszereket.

Csernuska utazásának tapasztalatai most már valóban az ember űrutazásának küszöbére vitték el a tudományt. Erről ír ma a Pravdában N. Barabasz, ismert szovjet csillagász. A kiváló tudós azonban egyáltalán figyelemzeti a közönséget, arra is, hogy egy vagy két kísérlet alapján még nem lehet végleges következtetéseket levonni, s

Párizsi telefonszámok

Egymillió francia közalkalmazotti sztrájkra készül

Párizs, március 12. Kedden újabb szakaszba lép a francia dolgozók bérharc: egymillió közalkalmazotti sztrájkra a fizetések emeléséért. A munkádató állam a napokban megpróbálkozott a sztrájk letörésére célzó manőverekkel: a szeptemberre kiállításba helyezett minimális fizetésjavítás időpontját júliusra hozta előbbre. A szakszervezetek velük együtt a közalkalmazottiakat tömegesen azonban elutasították az intézkedést, amely a valószínűleg nem változtat azon a téren, hogy az egész 1961-es évre elosztva az állam, a közületi alkalmazottai havi átlagban fél százalékkal kapnának „magasabb” béréket.

A kézüllő sztrájk minden területen éreztetni fogja hatását. Abahagyják a munkát a francia országos kutatóközpont tudósai (az elmúlt évben 3200-as létszámuk megszázással csökkent, egyenlően mentek át magániparba, ahol dupla fizetést kaphatnak) és nem hordják ki a szemetet a közületi köztisztviselők hivatalok munkáit, nem járnak a postások és sztrájk lesz a repülőtereken, elmaradnak a temetések a gyászszázadok munkabeszúntése miatt, zárva lesznek a közlegető, városi előjáróságok és adóhivatalok kapui. Abahagyják a munkát a televízió „montázsnapok” alkalmazottai és a közületi körhízák dolgozói.

Kedden délelőtt 10 óra órási nagygyűlést hívtak össze a párizsi városvezetés előtti tere, amelynél a jelek szerint tízezer vesznek majd részt, hogy hangot adjanak bérköveteléseiknek. A nagy közalkalmazotti sztrájkot a három szakszervezet külön-külön kiadott, de egybehangzó felhívásnak alapján rendezik meg. Politikai jelentősége is van annak, hogy a bérharc valószínűleg most újból egy frontba tömöríti

CGT támogatja a keresztény

CFTC és a szocialista befolyás alatt álló Force Ouvrière dolgozói.

P. J.

„Tavasszi” vasárnap délelőtt Veszprém

Veszprémben is jó idő várható a vasárnap délelőtt. A nap, de tíz óra tájban már teljes lendülettel melegszik. Valaki meszik „meteorológus” — azt jósolta, hogy a hét végén fagyok lesznek. Nem tudjuk, levél békája, vagy fájós tyúk-szeme biztos előrejelzése, hogy a jóslat nem vált be.

A tavasszi napfény megvezet. Igen, vizes, mert most szaladt végig a locsolóautó, s „bizajustató” csillognak az ártások. Napfény mellett megcsillan a kárakutatógek, pajhosan simít végig a fák ázuzadó rügyein, rámosolyog a parkok bokrai alatt megbuó ibolyabimbókról. Napfény simogatja az arcokat, mosoly fényét lopja a szemekbe. Mi történik egy ilyen vasárnap délelőtt Veszprémben?

A Szabadsgágy téren, az óra-ékszer bolt előtt most is nagy a forgalom — ha szabad ezt így nevezni. Inkább a „forgalmi akadály”: itt mindig sokan szótak álladozni, hát még most, mikor a tavasszi nap sugárja

az ember űrutazásának előkészületei a kísérleti állatokkal végzett próbák egész sorozatát igénylik.

Csak e rendkívül bonyolult, de teljesíthető elengedhetetlen kísérletek befejezése után indulhat el a világűrbe az ember, akit a normális élethez és tevékenységhez szükséges minden felszereléssel ellátunk” — írja Barabasz.

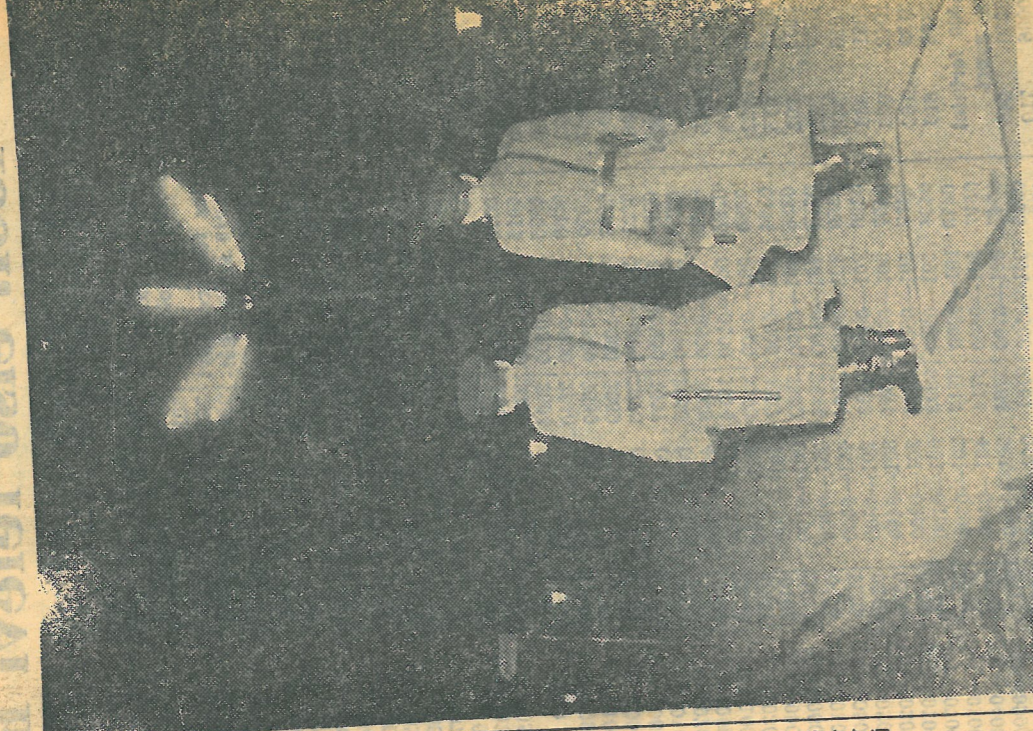
Az űrutazás néhány évtizedes kérdését vizsgálja meg a Szovjetország Roszija hasábjain egy másik neves szovjet szakértő, Arij Sternfeld.

„Mikor kell például megkezdni a szputnyik-űrhajó vizsataését a Földre? Bármilyen furesan hangzik is, ha izemanyagot akarunk megkárítani, akkor a pályának a Földtől legtovább eső pontján” — írja Sternfeld.

A gyakorlatban ugyanis a szputnyik sebessége itt a legkisebb. Nem bizonyos, hogy a mostani szputnyik-űrhajó fékezése a valószínűleg így történt, mert jelen esetben a Föld megadott körzetében akarták azt leszállítani. Ennek az elméleti számításnak azonban rendkívül nagy jelentősége van a jövő állandó űrhajózása szempontjából, mert alkalmazása például egy, a Holdról visszatérő rakéta fékezésénél a tízszeresére csökkentheti a felhasználandó üzemanyag mennyiségét.

Kiss Csaba

ÉJJEI ÓRJÁRAT

A Pravda a tananarivei érkekezletről

Moszkva (MTI). N Proszogin, a Pravdában a tananarivei érkekezletről foglalkozó hírmagyarázatában rámutat, hogy a Magas Köztársaság fővárosában összeállított imperialista bábok felépítették az egységes kongói közársaság helyén „a kongói államszövetség” konföderációját akarrják megteremtteni. Ily módon azok, akik Kongó képviselőinek szeretnék feltüntetni magukat, aláír-

ták az imperialistáknak azt a ter- vét, hogy feldarabolják a fiatal köztársaságot, leszakítsák tés- ről Katangát és Kaszait, a két legzárdaabb tartományt. Proszo- gin megállapítja, hogy a belga és egyéb gyarmatosítók számára elő- nyös feldarabolás a Biztonsági Tanács határozatainak megsérté- sét jelenti. Mint ismeretes, a Biz- tonsági Tanács több ízben állást foglalt a kongói állam egysége és függetlensége mellett.

Mint a cikk írja megállapítja, a bábok és pártfogóik döntése nem a kongói nép határozata. Kongó egységes, és egyetlen tör- vényes kormánya van. (MTI)

Hruscov elvtárs Akmolinszkba érkezett

Akmolinszk (TASZSZ). Hrus- cov, az SZKP Központi Bizot- ságának első titkára, a szovjet minisztertanács elnöke, vasárnap Akmolinszkba, a szűzföld-övezet központjába érkezett, hogy részt vegyen a szűzföld-övezet kiváló mezőgazdasági dolgozóinak érte- keztletén. (MTI)

Francia jelentés az angolai terrortól

Brazzaville (AFP). A francia rádió és televízió Brazzaville-i tu- dósítója „meg nem erősített” érte- sülésekre hivatkozva jelentette, hogy Angola portugál gyarmaton legújabbban 800 személyt tartó- zattak le, köztük 200 európaút.

A volt Francia-Kongó főváro- sában élő portugál politikai me- nekültek körében olyan hírek terjedtek el, hogy Angola főváro- sának, Luandának egy kisebb ne- gyedét elkülönítették, a politikai foglyok elhelyezése céljából. A városi börtön ugyanis százezrek bizonnyult a mind nagyobb számmú politikai fogoly őrzésére. (MTI)

zögp lencsége

Anyuka és a nagyob- bacskó kislány — és moso- lyog, Apuka — és nem- sokára a többiek is — Petti biztatója, hogy ne vessen már. De Peti nem teljes öntudattal néz, komolyan, ajkát bigy- gyesztve, szemöldökét összehúzza. Öntudatos emberpalánta. Szemében ott csillan a méreg: mit gondolnak, jó ez így, a nappal szemben állni?! Meg, hogy kirepül a ma- dárka, ha mosolyog... előbb se reptül ki... A padon, egy fiú és egy kislány ül. Ballon- ban vannak. A fiú vál- lán fényképezőgép. A kislány durcásan hátat- fordít. Így ülnek pár pil- lanatig, aztán a fiú a kislány vállára teszi a kezét, majd szép lassan visszafordítja arcát. Egy- más szemébe néznek.

Néhány perccel ké- sőbb a kislány a pad támláján támaszkodik, aranyoskőre haját fújja a szélle, s mosolyog — pár méterrel arrább a fiú kezében kattan a fény- képezőgép.

Tavasaz ez már, igaz! felhő is nap elé... Szőke Maria

A Lenin-térben hár- man állnak a fényképe-